ബാധ്യതാ നിരാകരണപത്രം (Disclaimer)

പ്രാദേശികഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമ്മിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിന്റെ സഹായത്തോടെയും കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.ടി ഡയറക്ടറേറ്റിന്റെ സാധൂകരണത്തോടെയും തർജ്ജമ നടത്തിയിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾ കടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാരകക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

കർണാടകയിലെ ട്രഷറീസ് ഡയറക്ടറും മറ്റൊരാളും

V.

വി. സോമ്യശ്രീ

(2021 ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 5122)

2021 സെപ്റ്റംബർ 13

[ജസ്റ്റിസ് എം.ആർ. ഷാ, ജസ്റ്റിസ് അനിരുദ്ധ ബോസ്]

സർവ്വീസ് നിയമം - അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനം - കർണാടക സിവിൽ സർവീസ് (അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനം) ചട്ടങ്ങൾ, 1996 - 2, 3.ചട്ടങ്ങൾ - യഥാർത്ഥ റിട്ട് ഹർജിക്കാരിയുടെ അമ്മ കർണാടക സർക്കാരിൽ രണ്ടാം ഡിവിഷൻ അസിസ്റ്റന്റായി ജോലി ചെയ്യുകയായിരുന്നു. - അവർ 25.03.2012-ന് മരണമടഞ്ഞു. അവരുടെ മരണശേഷം, യഥാർത്ഥ റിട്ട് ഹർജിക്കാരിയായ മകൾ 1955-ലെ ഹിന്ദു വിവാഹ നിയമത്തിന്റെ വകുപ്പ് 13B പ്രകാരം ഉഭയസമ്മതത്തോടെയുള്ള വിവാഹമോചനത്തിനായി നടപടികൾ ആരംഭിച്ചു. - 20.03.2013-ന്, അവർക്ക് ഉഭയസമ്മതത്തോടെ വിവാഹമോചനം ലഭിച്ചു.- 21.03.2013-ന്, യഥാർത്ഥ റിട്ട് ഹർജിക്കാരി അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിയമനത്തിനായി അപേക്ഷ നൽകി. - അവരുടെ അപേക്ഷ നിരസിക്കപ്പെട്ടു. - കർണാടക സ്റ്റേറ്റ് അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ട്രൈബ്യൂണലും അവരുടെ അപേക്ഷ തള്ളി.- എന്നാൽ ഹൈക്കോടതി, ഹർജിക്കാരിക്ക് അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനം നൽകുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷ പരിഗണിക്കാൻ അപ്പീൽവാദിയോട് നിർദ്ദേശിച്ചു.- വിവാഹമോചിതയായ മകൾ അവിവാഹിതയായതോ വിധവയായതോ ആയ മകളുടെ അതേ വിഭാഗത്തിൽ വരുമെന്ന് ഹൈക്കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു.- അപ്പീലിൽ, വിധിച്ചു: 1996-ലെ ചട്ടങ്ങളിലെ ചട്ടം 2-ഉം ചട്ടം 3-ഉം അനുസരിച്ച്, സർക്കാർ ജീവനക്കാരിയുടെ മരണസമയത്ത് അവരെ ആശ്രയിച്ച് അവരോടൊപ്പം താമസിച്ചിരുന്ന 'അവിവാഹിതയായ മകൾ', 'വിധവയായ മകൾ' എന്നിവരെ മാത്രമേ ആശ്രിതരായി കണക്കാക്കാനും അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിയമനത്തിന് അർഹതയുള്ളവരായി കണക്കാക്കാനും കഴിയൂ.- ചട്ടം 2-ലും ചട്ടം 3-ലും 'വിവാഹമോചിതയായ മകളെ' അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തിന് അർഹതയുള്ള വിഭാഗത്തിൽ അല്ലെങ്കിൽ ആശ്രിത എന്ന നിലയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല.- 'വിവാഹമോചിതയായ മകൾ' എന്ന വാക്ക് പിന്നീട് 2021-ലെ ഭേദഗതിയിലൂടെയാണ് കൂട്ടിച്ചേർത്തത്.- ഈ കേസിൽ, ജീവനക്കാരി മരിച്ച സമയത്തും യഥാർത്ഥ ഹർജിക്കാരി അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തിന് അപേക്ഷ നൽകിയ

സമയത്തും, 'വിവാഹമോചിതയായ മകൾ' ഈ നിയമനത്തിന് അർഹയായിരുന്നില്ല, അതോടൊപ്പം 'ആശ്രിതർ' എന്ന നിർവചനത്തിലും അവർ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നില്ല.- കൂടാതെ, 20.03.2013-ന് ഉഭയസമ്മതത്തോടെ വിവാഹമോചനം നേടിയതും അതിന്റെ പിറ്റേന്ന് തന്നെ 21.03.2013-ന് അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചതും, അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനം ലഭിക്കാൻ വേണ്ടി മാത്രമാണ് ഈ വിവാഹമോചനം നേടിയതെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നു.- ജീവനക്കാരി മരിച്ച സമയത്ത് എതിർകക്ഷി ഒരു വിവാഹിതയായ മകളായിരുന്നതിനാൽ, 1996-ലെ ചട്ടം 2 അനുസരിച്ച് അവരെ ഒരു ആശ്രിതയായി കണക്കാക്കാൻ കഴിയില്ല.- അതിനാൽ, ഈ കേസിന്റെ സാഹചര്യങ്ങളും വസ്തുതകളും കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, എതിർകക്ഷിയുടെ അപേക്ഷ പരിഗണിക്കാൻ ഹൈക്കോടതി നിർദ്ദേശിക്കാൻ പാടില്ലായിരുന്നു.- ഹൈക്കോടതിയുടെ ഈ ഉത്തരവ് റദ്ദാക്കുകയും അസാധുവാക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

അപ്പീൽ അനുവദിച്ചുകൊണ്ട് കോടതി

വിധിച്ചു: 1. *എൻ.സി. സന്തോഷ് കേസിൽ* ഈ കോടതി പുറപ്പെടുവിച്ച നിയമം ഈ കേസിൽ പ്രയോഗിക്കുമ്പോൾ, ഹൈക്കോടതി 1996-ലെ കർണാടക സിവിൽ സർവീസസ് (അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനം) ചട്ടങ്ങളിലെ ചട്ടം 2-ന്റെയും ചട്ടം 3-ന്റെയും പരിധി മറികടന്നാണ് 'വിവാഹമോചിതയായ മകൾ' എന്ന നിലയിലുള്ള എതിർകക്ഷിയുടെ അപേക്ഷ പരിഗണിക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചതെന്ന് ഈ കോടതി കരുതുന്നു. [ഖണ്ഡിക 8][656-G-H]

2. സർക്കാർ ജീവനക്കാരിയുടെ മരണസമയത്ത് അവരെ ആശ്രയിച്ച് അവരോടൊപ്പം താമസിച്ചിരുന്ന 'അവിവാഹിതരായ മകൾ', 'വിധവയായ മകൾ' എന്നിവരെ മാത്രമേ ആശ്രിതരായി കണക്കാക്കാനാകൂവെന്നും മരിച്ച സർക്കാർ ജീവനക്കാരിയുടെ 'അവിവാഹിതരായ മകൾ', 'വിധവയായ മകൾ' എന്നിവരെ മാത്രമേ അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തിന് പരിഗണിക്കാൻ കഴിയൂവെന്നുമാണ് ചട്ടം 2-ൽ നിന്നും ചട്ടം 3-ൽ നിന്നും മനസ്സിലാകുന്നത്. ഇവിടെ ഉദ്ധരിച്ച ചട്ടം 2-ലും 3-ലും 'വിവാഹമോചിതയായ മകളെ' നിയമനത്തിന് അർഹതയുള്ളവരുടെ അല്ലെങ്കിൽ ആശ്രിതരുടെ വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല. *എൻ.സി. സന്തോഷ് കേസിൽ* ഈ കോടതി നിരീക്ഷിച്ചതുപോലെ, അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തിനുള്ള അപേക്ഷ പരിഗണിക്കുന്ന തീയതിയിലെ മാനദണ്ഡങ്ങളാണ് ആ അപേക്ഷ പരിഗണിക്കുന്നതിനുള്ള അടിസ്ഥാനമായി കണക്കാക്കേണ്ടത്. 'വിവാഹമോചിതയായ മകൾ' എന്ന വാക്ക് 2021-ലെ ഭേദഗതിയിലൂടെയാണ് പിന്നീട് കൂട്ടിച്ചേർത്തത്. അതുകൊണ്ട്, ജീവനക്കാരി മരിച്ച സമയത്തും എതിർകക്ഷി അപേക്ഷ നൽകിയ സമയത്തും, 'വിവാഹമോചിതയായ മകൾ'

അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തിന് അർഹയായിരുന്നില്ല, മാത്രമല്ല 'ആശ്രിത' എന്ന നിർവചനത്തിലും അവർ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. [ഖണ്ഡിക 8.1][658-A-D]

3. ഇതിനു പുറമെ ഹൈക്കോടതി പരിഗണിക്കാതിരുന്ന മറ്റൊരു പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യവും ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. മരിച്ച ജീവനക്കാരി 25.03.2012-നാണ് മരണമടഞ്ഞത്. ആ സമയത്ത് എതിർ കക്ഷി വിവാഹിതയായ മകളായിരുന്നു. ജീവനക്കാരിയുടെ മരണസമയത്ത്, അതായത് 25.03.2012-ൽ, എതിർകക്ഷിയുടെ വിവാഹം നിലനിന്നിരുന്നു. ജീവനക്കാരിയുടെ മരണത്തിന് ശേഷം 12.09.2012-ന് എതിർകക്ഷി 1955-ലെ ഹിന്ദു വിവാഹ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 13 ബി പ്രകാരം വിവാഹമോചനത്തിനുള്ള നടപടികൾ ആരംഭിച്ചു. 20.03.2013-ലെ വിധിയിലൂടെ മാണ്ഡ്യയിലെ പ്രിൻസിപ്പൽ സിവിൽ ജഡ്ജ് ഉഭയസമ്മതത്തോടെയുള്ള വിവാഹമോചനം അനുവദിച്ചു. അടുത്ത ദിവസം തന്നെ, അതായത് 21.03.2013-ന്, ഈ വിവാഹമോചന വിധി ഉപയോഗിച്ച് എതിർകക്ഷി അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തിന് അപേക്ഷിച്ചു. ഈ സമയക്രമം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനം ലഭിക്കാൻ വേണ്ടി മാത്രമാണ് ഉഭയസമ്മതത്തോടെ വിവാഹമോചനം നേടിയതെന്നാണ്. അല്ലാത്തപക്ഷം, ഒരു വിവാഹിതയായ മകൾ എന്ന നിലയിൽ അവർക്ക് ഈ നിയമനത്തിന് അർഹതയില്ലായിരുന്നു. അതിനാൽ, ഈ സാഹചര്യങ്ങളും വസ്തുതകളും പരിഗണിച്ചായാലും, ഹൈക്കോടതി എതിർകക്ഷിയുടെ അപേക്ഷ പരിഗണിക്കാൻ നിർദ്ദേശിക്കാൻ പാടില്ലായിരുന്നു. എതിർകക്ഷിയുടെ അപേക്ഷ നിരസിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു അധിക കാരണമാണിത്. [ഖണ്ഡിക 8.2][658-E-H; 659 A-B]

4. ജീവനക്കാരി 25.03.2012-ന് മരിക്കുമ്പോൾ എതിർകക്ഷിയും ഭർത്താവും തമ്മിലുള്ള വിവാഹം നിലനിന്നിരുന്നു എന്നതും ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്. അതിനാൽ, ജീവനക്കാരിയായിരുന്ന അമ്മ മരിച്ച സമയത്ത് അവർ ഒരു വിവാഹിതയായ മകളായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് 1996-ലെ ചട്ടം 2 പ്രകാരം അവരെ ഒരു 'ആശ്രിതയായി' കണക്കാക്കാൻ കഴിയില്ല. ഒരു 'വിവാഹമോചിതയായ മകൾ' എന്നത് 'അവിവാഹിതയായ' അല്ലെങ്കിൽ 'വിധവയായ' മകളുടെ അതേ വിഭാഗത്തിൽ വരുന്നു എന്ന് സങ്കൽപ്പിച്ചാൽ പോലും, ജീവനക്കാരി മരിച്ച തീയതിയിൽ എതിർകക്ഷി ഒരു 'വിവാഹമോചിതയായ മകൾ' ആയിരുന്നില്ല. ജീവനക്കാരിയുടെ മരണശേഷം മാത്രമാണ് അവർ ഉഭയസമ്മതത്തോടെ വിവാഹമോചനം നേടിയത്. അതിനാൽ, എതിർകക്ഷിക്ക് അവരുടെ അമ്മയുടെ മരണത്തെ തുടർന്ന് അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തിന് അർഹതയില്ല. [ഖണ്ഡിക 8.3][659 B-D]

എൻ.സി. സന്തോഷ് v. സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് കർണാടക ആൻഡ് അദേർസ് (2020) 7 എസ്സിസി 617 : [2020] 3 എസ്സിആർ 1177 - ആശ്രയിച്ചു.

കേസ് നിയമ റഫറൻസ്

[2020] 3 എസ്സിആർ 1177- ഖണ്ഡിക 5.7- ആശ്രയിച്ചു

സിവിൽ അപ്പീൽ അധികാരിത: 2021 ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 5122.

2017-ലെ റിട്ട് ഹർജി നമ്പർ 5609-ൽ (എസ്-കെഎടി) കർണാടക ഹൈക്കോടതിയുടെ 17.12.2018-ലെ വിധിയിലും ഉത്തരവിലും നിന്നും.

അപ്പീൽവാദികൾക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകർ: വി.എൻ. രഘുപതി, എം.ഡി. അഫ്സൽ അൻസാരി.

എതിർകക്ഷിക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകർ: മുഹമ്മദ് ഇർഷാദ് ഹനീഫ്, റിസ്വാൻ അഹമ്മദ്, മുജാഹിദ് അഹമ്മദ്, മുഹമ്മദ് അസ്ലം, അഹമ്മദ് പർവേസ്, ശിശിർ രാജ്.

കോടതിയുടെ വിധി പറഞ്ഞത് **ജസ്റ്റിസ് എം.ആർ. ഷാ**,

1. റിട്ട് ഹർജി നമ്പർ 5609/2017-ൽ കർണാടക ഹൈക്കോടതി 17.12.2018-ന് നൽകിയ വിധിയിലും ഉത്തരവിലും അസന്തുഷ്ടരായാണ് യഥാർത്ഥ കേസിലെ എതിർകക്ഷി ഈ അപ്പീൽ ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഈ കോടതി മുമ്പാകെ എതിർകക്ഷിയായ യഥാർത്ഥ റിട്ട് ഹർജിക്കാരി നൽകിയ ഹർജി ഹൈക്കോടതി അതിന്റെ അപവാദിത വിധിയിലൂടെ അനുവദിക്കുകയും, 2015-ലെ ആപ്ലിക്കേഷൻ നമ്പർ 6396-ൽ ബംഗളൂരുവിലെ കർണാടക സ്റ്റേറ്റ് അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ട്രൈബ്യൂണൽ പുറപ്പെടുവിച്ച 09.12.2015-ലെ ഉത്തരവ് റദ്ദാക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതിന്റെ ഫലമായി, അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തിനായി ഇവിടത്തെ എതിർകക്ഷി അഥവാ യഥാർത്ഥ റിട്ട് ഹർജിക്കാരി (ഇനിമുതൽ 'യഥാർത്ഥ ഹർജിക്കാരി' എന്ന് പരാമർശിക്കുന്നു) നൽകിയ അപേക്ഷ പരിഗണിക്കാൻ ഹൈക്കോടതി അപ്പീൽവാദികളോട് നിർദ്ദേശിച്ചു.

2. ഈ അപ്പീലിലേക്ക് നയിച്ച വസ്തുതകൾ ചുരുക്കത്തിൽ താഴെ പറയുന്നവയാണ്:

യഥാർത്ഥ ഹർജിക്കാരിയുടെ അമ്മ ശ്രീമതി. പി. ഭാഗ്യമ്മ, കർണാടക സർക്കാരിനു കീഴിൽ മാണ്ഡ്യ ജില്ലാ ട്രഷറിയിൽ രണ്ടാം ഡിവിഷൻ അസിസ്റ്റന്റായി ജോലി ചെയ്യുകയായിരുന്നു. അവർ 25.03.2012-ന് മരണമടഞ്ഞു. മരിച്ച ശ്രീമതി. പി. ഭാഗ്യമ്മയുടെ മരണസമയത്ത് വിവാഹിതയായിരുന്ന യഥാർത്ഥ ഹർജിക്കാരി, 12.09.2012-ന് 1955-ലെ ഹിന്ദു വിവാഹ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 13 ബി പ്രകാരം ഉഭയസമ്മതത്തോടെയുള്ള വിവാഹമോചനത്തിനായി നടപടികൾ ആരംഭിച്ചു. 20.03.2013-ലെ വിധിയിലൂടെ മാണ്ഡ്യയിലെ പ്രിൻസിപ്പൽ സീനിയർ

സിവിൽ ജഡ്ജ് ഉഭയസമ്മതത്തോടെയുള്ള വിവാഹമോചനം അനുവദിച്ചു. തൊട്ടടുത്ത ദിവസം, അതായത് 21.03.2013-ന്, യഥാർത്ഥ ഹർജിക്കാരി അമ്മയുടെ മരണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിയമനം ആവശ്യപ്പെട്ട് അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചു. 1996-ലെ കർണാടക സിവിൽ സർവീസസ് (അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനം) ചട്ടങ്ങളിലെ ചട്ടം 3(2)(ii)-ൽ വിവാഹമോചിതയായ മകൾക്ക് അനുകമ്പാ നിയമനം നൽകാൻ വ്യവസ്ഥയില്ലാത്തതിനാൽ 03.05.2013-ലെ ഉത്തരവ് പ്രകാരം അപേക്ഷ നിരസിച്ചു. അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തിനുള്ള അപേക്ഷ നിരസിച്ചതിന് ശേഷം ഏകദേശം 2 വർഷം കഴിഞ്ഞ്, 20.07.2015-ന് കർണാടക സ്റ്റേറ്റ് അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ട്രൈബ്യൂണലിൽ യഥാർത്ഥ ഹർജിക്കാരി 2015 ലെ ആപ്ലിക്കേഷൻ നമ്പർ 6396 ആയ അപേക്ഷ നൽകി. വിവാഹമോചിതയായ മകൾക്ക് അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിയമനം നൽകാൻ വ്യവസ്ഥയില്ലാത്തതിനാൽ ട്രൈബ്യൂണൽ 09.12.2015-ലെ ഉത്തരവിലൂടെ ആ അപേക്ഷ തള്ളി. അതിനുശേഷം, ബെംഗളൂരുവിലെ അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റിവ് ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ 09.12.2015-ലെ ഉത്തരവിനെതിരെ യഥാർത്ഥ ഹർജിക്കാരി ഹൈക്കോടതിയെ സമീപിച്ചു.

3. ഹൈക്കോടതിയുടെ 17.12.2018-ലെ വിധിയിലൂടെയും ഉത്തരവിലൂടെയും 2017 ലെ റിട്ട് ഹർജി നമ്പർ 5609 അനുവദിക്കുകയും, 2015-ലെ ആപ്ലിക്കേഷൻ നമ്പർ 6393 ൽ കർണാടക അഡ് മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ട്രൈബ്യൂണൽ 09.12.2015-ന് നൽകിയ ഉത്തരവ് റദ്ദാക്കുകയും ചെയ്തു. അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനം ലഭിക്കാൻ യഥാർത്ഥ ഹർജിക്കാരി നൽകിയ അപേക്ഷ പ്രസ് തുത വിധിയിലെ നിരീക്ഷണങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പരിഗണിക്കാൻ അപ്പീൽവാദികളോട് നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്തു. ഒരു വിവാഹമോചിതയായ മകൾ എന്നത് അവിവാഹിതയായതോ വിധവയായതോ ആയ മകളുടെ അതേ വിഭാഗത്തിൽ വരുമെന്നും അതിനാൽ അവരെ അവിവാഹിതയായതോ വിധവയായതോ ആയ മകളെപ്പോലെ പരിഗണിക്കണമെന്നും 1996-ലെ ചട്ടങ്ങളിലെ ചട്ടം 3 വ്യാഖ്യാനിച്ചുകൊണ്ട് ആ വിധിയിൽ ഹോക്കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു.

3.1 ഹൈക്കോടതിയുടെ വിധിയിലും ഉത്തരവിലും അതൃപ്തരായ അപ്പീൽവാദികൾ ഈ കോടതി മുമ്പാകെ നിലവിലെ അപ്പീൽ ഫയൽ ചെയ്തു.

4. ഈ കേസിലെ വസ്തുതകളും സാഹചര്യങ്ങളും കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, ബഹുമാനപ്പെട്ട ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ ഉത്തരവ് റദ്ദാക്കിയതിലും അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തിനുള്ള റിട്ട് ഹർജിക്കാരിയുടെ അപേക്ഷ പരിഗണിക്കാൻ അപ്പീൽവാദികളോട് നിർദ്ദേശിച്ചതിലും ഹൈക്കോടതിക്ക് ഗുരുതരമായ പിഴവ് സംഭവിച്ചു എന്നാണ്

സംസ്ഥാനത്തിനുവേണ്ടി ഹാജരായ ബഹുമാനപ്പെട്ട അഭിഭാഷകൻ ശ്രീ. വി.എൻ. രഘുപതി ശക്തമായി വാദിച്ചത്,

4.1 അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തിന് യഥാർത്ഥ ഹർജിക്കാരി നൽകിയ അപേക്ഷ പരിഗണിക്കാൻ അപ്പീൽവാദികളോട് ഹൈക്കോടതി നിർദ്ദേശിച്ചത് 1996-ലെ ചട്ടങ്ങളിലെ ചട്ടം 3-ന് വിരുദ്ധമാണെന്ന് അദ്ദേഹം വാദിച്ചു. 1996-ലെ ചട്ടങ്ങളിലെ ചട്ടം 3 അനുസരിച്ച്, മരിച്ച സർക്കാർ ജീവനക്കാരിയുടെ കാര്യത്തിൽ "അവിവാഹിയായ മകൾക്കും വിധവയായ മകൾക്കും" മാത്രമേ അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തിന് അർഹതയുള്ളൂ. 1996-ലെ ചട്ടങ്ങളിലെ ചട്ടം 3(2)(ii)-ൽ വിവാഹമോചിതയായ മകൾക്ക് അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനം നൽകുന്നതിന് വ്യവസ്ഥയില്ലെന്നും അദ്ദേഹം കൂട്ടിച്ചേർത്തു.

4.2 കൂടാതെ, 1996-ലെ ചട്ടങ്ങളിലെ ചട്ടം 2 ൽ 'ആശ്രിതർ' എന്നതിന് നൽകിയിട്ടുള്ള നിർവചനമനുസരിച്ച്, മരിച്ച സർക്കാർ ജീവനക്കാരിയുടെ കാര്യത്തിൽ, അവരെ ആശ്രയിച്ച് അവരോടൊപ്പം താമസിച്ചിരുന്ന ഭർത്താവ്, മകൻ, (അവിവാഹിതയായ മകൾ അല്ലെങ്കിൽ വിധവയായ മകൾ) എന്നിവരെയാണ് 'ആശ്രിതരായി' കണക്കാക്കുന്നത്. 'ആശ്രിതർ' എന്ന നിർവചനത്തിൽ വിവാഹമോചിതയായ മകൾ ഉൾപ്പെടുന്നില്ല എന്നും അദ്ദേഹം വാദിച്ചു.

4.3 അതിനാൽ, വിവാഹമോചിതയായ മകൾ എന്ന നിലയിൽ ഇവിടത്തെ എതിർ കക്ഷിയുടെ അപേക്ഷ പരിഗണിക്കാൻ അപ്പീൽവാദികൾക്ക് ഹൈക്കോടതി നൽകിയ നിർദ്ദേശങ്ങൾ 1996-ലെ ചട്ടം 2-ന്റെയും ചട്ടം 3-ന്റെയും പരിധിക്ക് അപ്പുറമാണെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

4.4 മറിച്ചാണെങ്കിലും, മരണസമയത്ത് ഹർജിക്കാരി മരിച്ച ജീവനക്കാരിയെ ആശ്രയിച്ചാണ് ജീവിച്ചിരുന്നത് എന്നും അവരോടൊപ്പമാണ് താമസിച്ചിരുന്നത് എന്നും തെളിയിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്നും വാദിക്കപ്പെട്ടു.

4.5 കൂടാതെ, ജീവനക്കാരി 25.03.2012-നാണ് മരിച്ചതെന്നും, അതിനുശേഷം ഉടൻ തന്നെ 1955-ലെ ഹിന്ദു വിവാഹ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് വകുപ്പ് 13 ബി പ്രകാരം 12.09.2012-ന് എതിർകക്ഷി വിവാഹമോചന നടപടികൾ ആരംഭിച്ചുവെന്നും, 20.03.2013-ന് ഉഭയസമ്മതത്തോടെ വിവാഹമോചനം നേടിയെന്നും, തൊട്ടടുത്ത ദിവസമായ 21.03.2013-ന് തന്നെ അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തിനായി അപേക്ഷ നൽകിയെന്നുമുള്ള വസ്തുത പരിഗണിക്കാതെ ഹൈക്കോടതി വലിയ പിഴവ് വരുത്തിയെന്നും അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു.

അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനം ലഭിക്കാൻ വേണ്ടി മാത്രമാണ് ഉഭയസമ്മതത്തോടെ വിവാഹമോചനം നേടിയതെന്ന് ഈ വസ്തുതകൾ വ്യക്തമാക്കുന്നുവെന്നും അദ്ദേഹം കൂട്ടിച്ചേർത്തു. ഹൈക്കോടതി ഈ കാര്യങ്ങൾ ഒട്ടും പരിഗണിച്ചില്ലെന്നും അദ്ദേഹം വാദിച്ചു.

5.7 അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനം സ്കീമിനും പോളിസിക്കും അനുസരിച്ചായിരിക്കണം എന്ന വാദത്തിന് പിൻബലമായി *എൻ.സി. സന്തോഷ് v. സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് കർണാടക ആൻഡ് അദേർസ്,* (2020) 7 എസ്സിസി 617 കേസിലെ ഈ കോടതിയുടെ വിധിയെ അദ്ദേഹം ആശ്രയിച്ചു.

5.8 മേൽപ്പറഞ്ഞ വാദങ്ങൾ ഉന്നയിച്ചുകൊണ്ട്, ഈ അപ്പീൽ അനുവദിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം അപേക്ഷിക്കുന്നു.

6. എതിർകക്ഷിക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകൻ ശ്രീ. മുഹമ്മദ് ഇർഷാദ് ഹനീഫ് ഈ അപ്പീലിനെ ശക്തമായി എതിർത്തു.

6.1 ഈ കേസിന്റെ വസ്തുതകളും സാഹചര്യങ്ങളും കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, ചട്ടം 3-ഉം, 2000-ൽ ചട്ടം 3 ഭേദഗതി ചെയ്തതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യവും ലക്ഷ്യവും ഹൈക്കോടതി ശരിയായ രീതിയിൽ വ്യാഖ്യാനിച്ചുവെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. 'അവിവാഹിതരായ മകൾ', 'വിധവയായ മകൾ' എന്നീ വാക്കുകൾ ചട്ടം 3-ലെ 'ആശ്രിതർ' എന്നതിന്റെ നിർവചനത്തിൽ പ്രസ്തുത ഭേദഗതിയിലൂടെ ചേർക്കപ്പെട്ടു. അവിവാഹിതയോ വിധവയോ ആയ മകളെ ആശ്രിതരുടെ നിർവചനത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയതിലൂടെ ചട്ടം നിർമ്മിച്ച അധികാരികളുടെ ഉദ്ദേശ്യം വളരെ വ്യക്തമാണെന്ന് ഹൈക്കോടതി ശരിയായി നിരീക്ഷിച്ചുവെന്ന് വാദിക്കപ്പെട്ടു. 'വിവാഹമോചിതയായ മകൾ' 'അവിവാഹിതയായ' അല്ലെങ്കിൽ 'വിധവയായ' മകളുടെ അതേ വിഭാഗത്തിൽ വരുമെന്ന് ഹൈക്കോടതി ശരിയായി നിരീക്ഷിച്ചുവെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. 1996-ലെ ചട്ടങ്ങളിലെ ചട്ടം 3 വ്യാഖ്യാനിക്കുമ്പോൾ ഹൈക്കോടതി ഒരു ലക്ഷ്യാധിഷ്ഠിത സമീപനമാണ് സ്വീകരിച്ചതെന്നും അദ്ദേഹം സമർപ്പിച്ചു.

6.2 മരിച്ച സർക്കാർ ജീവനക്കാരുടെ കാര്യത്തിൽ, പിന്നീട് 2021-ലെ കർണാടക സിവിൽ സർവീസസ് (അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനം) ഭേദഗതി ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം, 'വിവാഹമോചിതയായ മകൾക്കും' അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തിന് അർഹത നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. അതിനാൽ, അപവാദിത വിധിയിലൂടെ ഹൈക്കോടതി നടത്തിയ വ്യാഖ്യാനം 2021-ലെ ഭേദഗതി ചട്ടങ്ങളോട് ചേർന്നു പോകുന്നതാണെന്നും, സർ

വീസിലിരിക്കെ മരിക്കുന്ന ജീവനക്കാരുടെ 'വിവാഹമോചിതയായ മകൾക്കും' നിയമനത്തിന് അർഹതയുണ്ടെന്ന് ഇപ്പോൾ വ്യക്തമാക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നും അദ്ദേഹം കൂട്ടിച്ചേർത്തു.

6.3 മേൽപ്പറഞ്ഞ വാദങ്ങൾ ഉന്നയിച്ചുകൊണ്ട്, ഈ അപ്പീൽ തള്ളണമെന്ന് അദ്ദേഹം അപേക്ഷിക്കുന്നു.

7. പരസ്പര വിരുദ്ധമായ വാദങ്ങൾ പരിഗണിക്കുമ്പോൾ, അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള *എൻ.സി. സന്തോഷ് കേസിലെ* ഈ കോടതിയുടെ സമീപകാല വിധി പരിഗണിക്കേണ്ടതുണ്ട്. സംസ്ഥാന സർക്കാർ സേവനത്തിലെ ഏതൊരു പൊതു തസ്തികയിലേക്കുമുള്ള നിയമനം ഭരണഘടനയുടെ 14, 16 വകുപ്പുകൾക്ക് അനുസരിച്ചുള്ള തത്വങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലായിരിക്കണം എന്നും അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനം ഒരു സാധാരണ നിയമത്തിന് അപവാദമാണെന്നും ആണ്, അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള നിരവധി കോടതി വിധികളെ പരിഗണിച്ച ശേഷം പ്രസ്തുത കേസിൽ ഈ കോടതി നിരീക്ഷിച്ചത്. ആശ്രിത നിയമനത്തിനുള്ള സർക്കാർ നയമനുസരിച്ചാണ് മരിച്ച സർക്കാർ ജീവനക്കാരന്റെ ആശ്രിതർ നിയമനത്തിന് അർഹത നേടുന്നത് എന്നും സംസ്ഥാനത്തിന്റെ നയത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിക്കണം എന്നും തുടർന്ന് നിരീക്ഷിക്കപ്പെട്ടു. അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിയമനം ലഭിക്കുന്നതിന് ഉന്നയിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള അവകാശവാദം പരിഗണിക്കുന്നതിനുള്ള അടിസ്ഥാനം അപേക്ഷ പരിഗണിക്കുന്ന തീയതിയിലെ മാനദണ്ഡങ്ങളായിരിക്കണമെന്നും ഈ കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു. സർക്കാർ ജീവനക്കാരന്റെ മരണം കൊണ്ടുമാത്രം ഒരു ആശ്രിതനും നിക്ഷിപ്ത അവകാശം ലഭിക്കുന്നില്ലാ എന്നതിനാൽ, അപേക്ഷ പരിഗണിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടാൻ മാത്രമേ അവർക്ക് സാധിക്കുവെന്നും എന്നും നിരീക്ഷിച്ചു. സർക്കാർ ജീവനക്കാരന്റെ മരണദിവസം ബാധകമായിരുന്ന മാനദണ്ഡങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് പരിഗണിക്കപ്പെടാൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നതിന് മാത്രമേ അയാൾക്ക്/അവൾക്ക് അർഹതയുള്ളൂ എന്നും തുടർന്ന് നിരീക്ഷിക്കപ്പെട്ടു. അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനം സംബന്ധിച്ച് ഈ കോടതിയുടെ നിയമപരമായ നിരീക്ഷണങ്ങൾ താഴെ പറയുന്നവയാണ്:

(i) അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനം സാധാരണ നിയമത്തിന് ഒരു അപവാദമാണ്;

(ii) അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനം ലഭിക്കുക എന്നത് ഒരു അപേക്ഷകന്റെയും അവകാശമല്ല;

(iii) സംസ്ഥാന സേവനത്തിലെ ഏതൊരു പൊതു തസ്തികയിലേക്കുമുള്ള നിയമനവും ഭരണഘടനയുടെ 14, 16 വകുപ്പുകൾക്ക് അനുസരിച്ചുള്ള തത്വങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലായിരിക്കണം;

(iv) സംസ്ഥാനത്തിന്റെ നയത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിക്കുകയും യോഗ്യതാ മാനദണ്ഡങ്ങൾ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്താൽ മാത്രമേ അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനം നൽകാൻ കഴിയൂ;

(v) അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിയമനം ലഭിക്കുന്നതിന് ഉന്നയിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള അവകാശവാദം പരിഗണിക്കുന്നതിനുള്ള അടിസ്ഥാനം അപേക്ഷ പരിഗണിക്കുന്ന തീയതിയിലെ മാനദണ്ഡങ്ങളായിരിക്കണം.

8. മുകളിൽ പറഞ്ഞ വിധിയിലെ നിയമം ഈ കേസിലെ വസ്തുതകളിൽ പ്രയോഗിക്കുമ്പോൾ, ഹൈക്കോടതി 1996-ലെ കർണാടക സിവിൽ സർവീസസ് (അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനം) ചട്ടങ്ങളിലെ ചട്ടം 2-ന്റെയും ചട്ടം 3-ന്റെയും പരിധി മറികടന്നാണ് 'വിവാഹമോചിതയായ മകൾ' എന്ന നിലയിലുള്ള എതിർകക്ഷിയുടെ അപേക്ഷ പരിഗണിക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചതെന്ന് ഈ കോടതി കരുതുന്നു. 1996-ലെ ചട്ടങ്ങളിലെ ചട്ടം 2-ഉം ചട്ടം 3-ഉം താഴെ പറയുന്ന തരത്തിലാണ്:

"2. നിർവചനങ്ങൾ:- (1) ഈ ചട്ടങ്ങളിൽ, സന്ദർഭം മറ്റെന്തെങ്കിലും തരത്തിൽ ആവശ്യപ്പെടുന്നില്ലെങ്കിൽ:-

(a) "മരിച്ച സർക്കാർ ജീവനക്കാരന്റെ ആശ്രിതർ" എന്നാൽ:-

(i) മരിച്ച പുരുഷ സർക്കാർ ജീവനക്കാരന്റെ കാര്യത്തിൽ, അദ്ദേഹത്തെ ആശ്രയിച്ച് അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പം താമസിച്ചിരുന്ന ഭാര്യ, മകൻ, (അവിവാഹിതയായ മകൾ, വിധവയായ മകൾ);

(ii) മരിച്ച വനിതാ സർക്കാർ ജീവനക്കാരിയുടെ കാര്യത്തിൽ, അവരെ ആശ്രയിച്ച് അവരോടൊപ്പം താമസിച്ചിരുന്ന ഭർത്താവ്, മകൻ, (അവിവാഹിതയായ മകൾ, വിധവയായ മകൾ);

(iii) മരിച്ച സർക്കാർ ജീവനക്കാരുടെ കാര്യത്തിൽ, 'കുടുംബം' എന്നാൽ അവനോടോ അവളോടോ ഒപ്പം താമസിച്ചിരുന്ന പങ്കാളി, മകൻ, (അവിവാഹിതയായ മകൾ, വിധവയായ മകൾ) എന്നിവരാണ്.

(2) ഇതിൽ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ളതും എന്നാൽ നിർവചിക്കാത്തതുമായ വാക്കുകൾക്കും പ്രയോഗങ്ങൾക്കും 1977 ലെ കർണാടക സിവിൽ സർവീസസ് (പൊതു നിയമനം) ചട്ടങ്ങളിൽ നൽകിയിട്ടുള്ള അതേ അർത്ഥം ഉണ്ടായിരിക്കും."

6. ഒരു വനിതാ ജീവനക്കാരിയുടെ മരണത്തിൽ ആശ്രിത നിയമനത്തിനുള്ള യോഗ്യത ഉണ്ടാകുന്നത് 1996-ലെ കർണാടക സിവിൽ സർവീസസ് (അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനം) ചട്ടങ്ങളിലെ ചട്ടം 3(2)(ii) അനുസരിച്ചാണ്, അത് താഴെ പറയുന്ന തരത്തിലാണ്:

ചട്ടം 3(2)(ii):- '(ii) മരിച്ച വനിതാ സർക്കാർ ജീവനക്കാരിയുടെ കാര്യത്തിൽ;
(എ) ഒരു മകൻ;
(ബി) മകൻ യോഗ്യനല്ലെങ്കിലോ ഏതെങ്കിലും സാധുവായ കാരണത്താൽ നിയമനം സ്വീകരിക്കാൻ തയ്യാറല്ലെങ്കിലോ, ഒരു അവിവാഹിതയായ മകൾ;
(സി) മകനും മകളും യോഗ്യരല്ലെങ്കിലോ ഏതെങ്കിലും സാധുവായ കാരണത്താൽ നിയമനം സ്വീകരിക്കാൻ തയ്യാറല്ലെങ്കിലോ, ഭർത്താവ്;
(ഡി) ഭർത്താവ്, മകൻ, അവിവാഹിതയായ മകൾ എന്നിവർ യോഗ്യരല്ലെങ്കിലോ ഏതെങ്കിലും സാധുവായ കാരണത്താൽ നിയമനം സ്വീകരിക്കാൻ തയ്യാറല്ലെങ്കിലോ, ഒരു വിധവയായ മകൾ.'

3. Xxx

4 xxx"

8.1 സർക്കാർ ജീവനക്കാരിയുടെ മരണസമയത്ത് അവരെ ആശ്രയിച്ച് അവരോടൊപ്പം താമസിച്ചിരുന്ന 'അവിവാഹിതരായ മകൾ', 'വിധവയായ മകൾ' എന്നിവരെ മാത്രമേ ആശ്രിതരായി കണക്കാക്കാനാകൂവെന്നും മരിച്ച സർക്കാർ ജീവനക്കാരിയുടെ 'അവിവാഹിതരായ മകൾ', 'വിധവയായ മകൾ' എന്നിവരെ മാത്രമേ അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തിന് പരിഗണിക്കാൻ കഴിയൂവെന്നുമാണ് മേൽപ്പറഞ്ഞ ചട്ടങ്ങളിൽ നിന്നും മനസ്സിലാകുന്നത്. ഇവിടെ ഉദ്ധരിച്ച ചട്ടം 2-ലും 3-ലും 'വിവാഹമോചിതയായ മകളെ' നിയമനത്തിന് അർഹതയുള്ളവരുടെ അല്ലെങ്കിൽ ആശ്രിതരുടെ വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല. *എൻ.സി.*

സന്തോഷ് കേസിൽ ഈ കോടതി നിരീക്ഷിച്ചതുപോലെ, അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തിനുള്ള അപേക്ഷ പരിഗണിക്കുന്ന തീയതിയിലെ മാനദണ്ഡങ്ങളാണ് ആ അപേക്ഷ പരിഗണിക്കുന്നതിനുള്ള അടിസ്ഥാനമായി കണക്കാക്കേണ്ടത്. 'വിവാഹമോചിതയായ മകൾ' എന്ന വാക്ക് 2021-ലെ ഭേദഗതിയിലൂടെയാണ് പിന്നീട് കൂട്ടിച്ചേർത്തത്. അതുകൊണ്ട്, ജീവനക്കാരി മരിച്ച സമയത്തും യഥാർത്ഥ ഹർജിക്കാരി അഥവാ എതിർകക്ഷി അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തിനായി അപേക്ഷ നൽകിയ സമയത്തും, 'വിവാഹമോചിതയായ മകൾ' അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തിന് അർഹയായിരുന്നില്ല, മാത്രമല്ല 'ആശ്രിത' എന്ന നിർവചനത്തിലും അവർ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നില്ല.

8.2. ഇതിനു പുറമെ ഹൈക്കോടതി പരിഗണിക്കാതിരുന്ന മറ്റൊരു പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യവും ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. മരിച്ച ജീവനക്കാരി 25.03.2012-നാണ് മരണമടഞ്ഞത്. ആ സമയത്ത് എതിർ കക്ഷി-യഥാർത്ഥ ഹർജിക്കാരി വിവാഹിതയായ മകളായിരുന്നു. ജീവനക്കാരിയുടെ മരണസമയത്ത്, അതായത് 25.03.2012-ൽ, എതിർകക്ഷിയുടെ വിവാഹം നിലനിന്നിരുന്നു. ജീവനക്കാരിയുടെ മരണത്തിന് ശേഷം 12.09.2012-ന് എതിർകക്ഷി 1955-ലെ ഹിന്ദു വിവാഹ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 13 ബി പ്രകാരം വിവാഹമോചനത്തിനുള്ള നടപടികൾ ആരംഭിച്ചു. 20.03.2013-ലെ വിധിയിലൂടെ മാണ്ഡ്യയിലെ പ്രിൻസിപ്പൽ സിവിൽ ജഡ്ജ് ഉഭയസമ്മതത്തോടെയുള്ള വിവാഹമോചനം അനുവദിച്ചു. അടുത്ത ദിവസം തന്നെ, അതായത് 21.03.2013-ന്, ഈ വിവാഹമോചന വിധി ഉപയോഗിച്ച് എതിർകക്ഷി അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തിന് അപേക്ഷിച്ചു. ഈ സമയക്രമം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനം ലഭിക്കാൻ വേണ്ടി മാത്രമാണ് ഉഭയസമ്മതത്തോടെ വിവാഹമോചനം നേടിയതെന്നാണ്. അല്ലാത്തപക്ഷം, ഒരു വിവാഹിതയായ മകൾ എന്ന നിലയിൽ അവർക്ക് ഈ നിയമനത്തിന് അർഹതയില്ലായിരുന്നു. അതിനാൽ, ഈ സാഹചര്യങ്ങളും വസ്തുതകളും പരിഗണിച്ചായാലും, ഹൈക്കോടതി എതിർകക്ഷിയുടെ അപേക്ഷ പരിഗണിക്കാൻ നിർദ്ദേശിക്കാൻ പാടില്ലായിരുന്നു. എതിർകക്ഷിയുടെ അപേക്ഷ നിരസിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു അധിക കാരണമാണിത്.

8.3. മറ്റൊരു തരത്തിലാണെങ്കിലും, ജീവനക്കാരി 25.03.2012-ന് മരിക്കുമ്പോൾ എതിർ കക്ഷിയും ഭർത്താവും തമ്മിലുള്ള വിവാഹം നിലനിന്നിരുന്നു എന്നതും ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്. അതിനാൽ, ജീവനക്കാരിയായിരുന്ന അമ്മ മരിച്ച സമയത്ത് അവർ ഒരു വിവാഹിതയായ മകളായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് 1996-ലെ ചട്ടം 2 പ്രകാരം അവരെ ഒരു 'ആശ്രിതയായി' കണക്കാക്കാൻ കഴിയില്ല. ഒരു 'വിവാഹമോചിതയായ മകൾ' എന്നത് 'അവിവാഹിതയായ' അല്ലെങ്കിൽ 'വിധവയായ' മകളുടെ അതേ വിഭാഗത്തിൽ വരുന്നു എന്ന് സങ്കൽപ്പിച്ചാൽ പോലും,

ജീവനക്കാരി മരിച്ച തീയതിയിൽ എതിർകക്ഷി ഒരു 'വിവാഹമോചിതയായ മകൾ' ആയിരുന്നില്ല. ജീവനക്കാരിയുടെ മരണശേഷം മാത്രമാണ് അവർ ഉഭയസമ്മതത്തോടെ വിവാഹമോചനം നേടിയത്. അതിനാൽ, എതിർകക്ഷിക്ക് അവരുടെ അമ്മയുടെ മരണത്തെ തുടർന്ന് അനുകമ്പയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിയമനത്തിന് അർഹതയില്ല.

9. മുകളിൽ പറഞ്ഞ കാരണങ്ങളാൽ, അപ്പീൽ അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നു. 2017-ലെ റിട്ട് ഹർജി നമ്പർ 5609-ൽ ഹൈക്കോടതി നൽകിയ അപവാദിത വിധിയും ഉത്തരവും റദ്ദാക്കുകയും അസാധുവാക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഹൈക്കോടതിയിലെ റിട്ട് ഹർജി അതിനാൽ തള്ളിയിരിക്കുന്നു. ചിലവുകൾക്ക് ഉത്തരവില്ല.

അപ്പീൽ അനുവദിച്ചു.

.